

Saj ne traja večno zima,
Kratek le obstanek ima.
Ali čuj me, Minka lépa:
V sebi ti srcé zaklépa
Mnogo rožico cvetočo,
Mnogo nádejo še vročo,
Ki jim cvetja svet hudobni

Ni ospél po móči zlobni.
Čuj, da kdaj v srcé poznéje
Mrzla zima ne prispéje,
Da, kar v njem zdaj plemenito
V prvem cvetji je razvito,
Ne uniči v srci zima,
Ki vzpomládi zopet — nima!"

Modést.

Naš pastir.

II.

O so pri sosedovih stavili novo hišo, tedaj vam je bilo veselje záme, mladega razposajenca. Kar vedno sem se smukal okrog zidarjev in tesarjev. Zna se, da delavci niso potrebovali takih svečnikov okolo sebe, ki so jim bili le za nepokoj in nápotje. Zato nas je pogosto zadržal kdo izmej delavcev in nam zaprétíl, da nas vzdajó, če se še priplazimo. In res niso prišli nekateri nič več blizu; le od daleč so opazovali, kako hitro rase poslopje pod rokami pridnih zidarjev.

Samó Dolinarjev Lukec se ni zmenil za nobeno pretenje. To vam je bil navihanec, kakor ga ni bilo tedaj v vasi. Nič se ga ni prijelo, ko ga je mati oštevala ter mu prepovedovala, da naj ne hodi svetit zidarjem. Nič ni maral, če prav ga je zalótil nekoč sam mojster ter mu pošteno „navil uro“. Kričal je tedaj sicer na vso moč; ali ko ga je pa mojster izpustil, smijal se je hudomušno ter trdil, da ga ni čisto nič bolelo.

Toda, kogar ljudje ne morejo ukrotiti, ukroti ga Bog.

Neko popóldne je Lukec zopet postopal okrog zidarjev. Ti se niso dosti menili za neporednéža ter delali in tolkli pridno dalje. Kar opazi Volkov Anže, ko je basal pipo, da gleda Lukcu izza telovnika abecednik.

„Poglej ga lenuha lenega, mesto da bi šel v učilnico, pa se tu poteplje. Ej, ti seme, ti!“ Takó mu zapretí Anže in postopi za njim. Lukec hitro rine na stran ter gleda porogljivo Anžeta, misleč: „Kaj bodeš reva stara! Saj me še drugi niso ujeli, kam neki bi me ti!“

Ali v tem tronotku, ko je gojil v srci tako hudobne misli in se norčeval iz starega moža, izpodtakne se ob bruno, ki je ležalo tik velike apnénice. Lovil se je nekoliko in mahal z rokama; toda zamán. „Štrrrbunk“ je reklo, pa je bil v beli apneni vodi. „Pomagajte! pomagajte!“ tako je klical in se pogrezal vedno bolje v mehko-ugašeno apno. Na njegovo vpitje so prihiteli zidarji k apnénici. Prvi je bil Anže. Hitro je položil preko jame močno desko ter izvlekel nesrečnéža. Nekaterim se je smilil, ker je jokál. Drugi so mu pa privoščili, češ, kdor išče, ta najde.

In res je staknil Lukec dovolj. Apno ga je objédlo po nogah in rokah, da se mu je luščila koža ter se mu izpihovali mehurji. Sreča je bila, da se je apno vže ohladilo, sicer bi bilo po Lukcu.

Neporednež je moral biti dolgo časa v postelji, predno so se noge toliko zacelile, da je mogel hoditi. V bolezni ga je nekaterikrat obiskoval gospod vero-učitelj. Razlagal mu je, kar je zamudil v šoli ter ga pripravljaj na prvo sv. obhajilo. Lukec — bistra glava — zapomnil si je naglo vse in zajedno s součenci dobil listek za prvo sv. obhajilo.

Ko je popolnem okreval, bil je ves izpremenjen. Nič več se ni potepal. Pridno se je učil, da so se njegovi tovariši lahko vzgledovali ob njem. Še celó meni je mati večkrat rekla: „Le glej, da bodeš priden, sicer te bode Bog naučil, kakor je Dolinarjevega Lukca!“ Ljudje so se pa tudi veselili, da se je Lukec poboljšal in Volkov Anže je vedno pristavljaj: „Da ni padel v apnénico, nikoli bi ne bil tako vrl deček. Vidite, otroci, kar Bog stori, vse prav stori!“

III.

Odkar je padel Dolinarjev v apnénico, ni bilo dolgo časa nikogar blizu delavcev. Pa drugim je bilo lahko premagovati radovednost. Saj niso videli zidarjev, ker so bili bolje oddaljeni od sosedove hiše. Zato jim je hitro izginila sljá, da bi hodili „svetit“. Zbrali so se na pašniku ter se tam podili in lovili ves božji dan.

Ali drugače je bilo záme. Na pašnik nisem smel, zakaj stariši so me imeli trdo.

V sobi pa tudi ni bilo prestati. Saj veste, otrok — pa poleti v sobi! To vam tišči pod milo nebo, da ga ni ukrotiti. Zato sem se počasi izmotal iz hiše na dvorišče, od tod na vrt in od tam sem skrivaj gledal delavce. Ali kmalu je bilo to záme predaleč. Pomaknil sem se prav trdo za plot in počasi vtikal nogo za nogo v velike špranje, ki so zévale med posameznimi deskami. Kmalu sem sedel vrhu plôta na jelovem obroču, ki je sklepaj dva kôla. Nobeden me ni opazil, ne mati, ne zidarji. „Ahà, zdaj le smo pa dobri! Sèm le bom hodil sedevat!“ Tako sem mislil sam v sebi.

„Hej, Komatarjev!“ začujem nenadoma Anžetov glas.

„Ohó, zdaj pa pojdemo v apnénico“, takó sem si dejaj. Kakor bi me bil z viška vrgel, poskočil sem s plôta, da bi jo srečno upeljal. Pa sam pes me je menda toliko zbegaj, da sem poskočil na sosedov vrt, mesto na naš. Ko sem uprav zastavil nogo, da bi preplezaj plot, zavpije znova Anže:

„Lej ga, kam pa greš? Sèm pojdi, sèm! Saj te ne vržem v apnénico. Po tobaka mi stopiš tjà h Grogí, ker si urnih nog!“

Moj strah je bil takój pri kraji. Kot srna sem zdirjal h Grogí ter pritresel Anžetu tobak. Tako sem nekako zaslužil pravico, da sem smel hoditi prav med zidarje. Celó na oder sem šel in ondú podajaj opeko.

Ali največje veselje sem imel, ko so vozniki pripeljaj lesá, izpregli konje ter jih privezaj k plotu. Ker so videli, kako rad se smučem okolo njih, dovolili so mi, da sem krmil konje, vodil jih na vodo ter pazil nánje v tem, ko so vozniki južinali. Posebno všeč mi je bil Kraljičev belec. To vam je bila živinica! Vi ga, to se zna, ne pómnite. Živ kot iskra, vzrasel kakor bi ga ulil, dirjal je pa, kot veter. Poleg tega pa ni bil nič muhast. Vsak otrok je lahko vozaril ž njim. Poslušen je bil kakor ura. Da si le napel nekoliko voje, vže se je obrnil na dotično stran.

Ker sem ga imel najraje, umeje se samó o sebi, da sem mu tudi najbolj stregel. Vselej sem ga prvega nakrmil, prvega napojil. Pogosto sem prihranil skorjico kruha, da se je belec malo posladkal. Na vodo sem ga vodil navadno ob uzdi. Prav ponosno sem stopal ob njem, gredoč skozi vas. Ljudje so me pa hvalili, češ, kar za hlapca bi bil dober. Stariši so mi pa tudi dovolili, da sem kaj malega pomagal pri sosedovih. Zakaj tega niso mogli trpeti, da bi bil brez dela postajal ter lenobo pasel. Mati mi je pogosto naročevala, naj se varujem kônj. Zakaj konj ima kosmata ušesa. Posebno mi je prepovedala, naj se nikdar ne postopim, da bi kakega konja jezdil na vodo.

Nekaj časa sem slušal materino svarilo. Počasi sem je pa pozabljal, kakor je to vže navada pri otrocih.

„Lepó je, ko vedem belca ob uzdi na vodo. Marsikdo me gleda. Toda, ko bi pa jaz še jezdil na njem, potlej, potlej! Há, vsa vas bi drla skupaj in me gledala. Jaz bi pa prav modro sedel na njem ter ga gladil po vitkem vratu. Vrgel me pa belec izvestno ne bode. Saj sva že dovolj prijatelja. Kar jutri ga zaježdim. Videli bomo, kaj bode!“

Tako sem premišljeval nekega večera v postelji, predno sem zaspal. In prav v teh mislih sem zatisnil oči. Vso noč se mi je sanjalo, kako lezem na konja, dirjam po vási — kako me hité ljudje gledat — kako se mi naposled belec splaši ter me vrže v cestni jarek, da so se mi pretresle vse kosti. V tem se zbudim. Malo strah me je bilo. „Kaj pa če bi me res vrgel“, tako mi je nekaj govorilo in spomnil sem se tudi materinega svarila. Pa kmalu sem vse to premagal, ponovil rek očetov, da je „sanja polna glava spanja“, obrnil se in ostal pri svojem sklepu.

Ko so drugi dan vozniki južinali, bil sem zopet pri konjih. Vže so skoro pozobali krmo in so veselo hrzali ter bili ob tla s kopiti.

Jaz sem se motal le okrog belca. Gladil sem ga po vratu, pobijal nadležne brenclje, ki so vbadali tako srdito, da se je konjem marsikje pokazala kaplja krvi.

„Le čakaj, belček ti moj! Zdaj te pa lepo povedem na vodo, ko si se dobro najužinal. Samó danes bodeva tako naredila, da bodem sedel na tebi. Saj me ne bodeš vrgel, kaj ne? Poglej, kak kos kruha sem ti prihranil! Ná, mali, ná! Kaj nè, kako se ti prilega? Saj je tudi dober, kot sama pogača!“

Tako sem ga ogovarjal in se mu skušal prikupiti, mrveč mu kruh na dlani, s katere je prav zadovoljno pobiral kosce. Na to ga odvežem in vedem nekoliko po poti, da je bil oddaljen od drugih kônj. Tam ob konci plota, kjer še zdaj stoji tisti otel oreh, obustavim ga. Potipljem ga še jedenkrat po vratu — primem za povodec ter zlezem na plot. Malo je gledal po strani, kaj poméni tako ravnanje. Vender je bil miren. Tedaj pa rečem jaz, kakor sem slišal očeta pred vsakim delom: „Bog in sveti križ božji!“ Pa se poprimem za grivo in — hóp — sedel sem na konji. Toda kaj takega pa belec vender ni pričakoval. Prestrašen se vzbne, ker sem pri skoku nategnil uzdo, ter se postavi na zadnji nogi. Jaz spustim uzdo in grivo ter omahnem znak, loveč po zraku, kam bi se prijel. Ves zbehan zdrsnem po zadnji strani konjevi ter se oklenem njegovih nog. Belec brene in me vrže v jarek. Še zdaj vidim, kako sta se zablisnili podkovi pred očmi. Le malo je manjkalo, pa bi mi bil razbil glavo.

Prav tedaj so zružinali vozniki, prišli iz hiše in videli, kaj se je zgodilo. Vsi preplašeni so prihiteli, misleč, da se mi je izvestno kaj hudega pripetilo. Drugi so vzdigovali mene, drugi so pa šli loviti belca.

Ko se nekoliko otresem silnega strahú — prašajo me, če me kje kaj boli. Toda bil sem popolnoma nepoškodovan. Dali so mi torej piti vode — pravijo, da je to dobro za strah. Prosil sem jih še, naj ne povedó materi o tem ničesar. Toda v tem je vže prišla mati, nekoliko preplašena. Ko me je pa našla nepoškodovana, oštela me je pošteno in zvečer sem moral dolgo klečati na polenu ter moliti v zahvalo angelu váruhu. In prav je imela mati. Še danes rečem, da me ni nihče drugi otel smrti, kot sam angelj váruh, ki me je vže v sanjah svaril, naj ne bodem predrzen in naj se ne podajam v nevarnost.

Fr. S. F.

Pri božjem grobu.

si ste bili vže kdaj na véliki petek pri božjem grobu v cerkvi. Kaj ne dà, ljubi moji! Dobro vem, da ste bili, če vže ne sami, pa s svojo dobro materjo, ki vas je peljala počastit Jezusa v grobu ležečega, ki je za nas umrl strašne smrti na križu in nas rešil večnega pogubljenja!

Véliki petek — to je dan največje žalosti, ker je ljubi Bog umrl, in vse žaluje. Še celó zvonov ni na ta dan slišati, glasi se le ona gluha raglja, ki nič kaj prijetno ne dé našim ušesom! Vender je za otroke in mladino sploh tudi véliki petek težko pričakovani dan. Saj dobro vem, kako je to pri nas! Komaj ima tri, štiri leta, vže hoče iti na véliki petek v cerkev, da vidi božji grob. Nu bolj odraslih pa kar vdržati ni, da bi ne šli! — Ali k božjemu grobu v cerkev se ne gre kar takó. Treba je nove obleke za vesele velikonočne praznike, in oče morajo kupiti temu čreveljčke, ónemu nove hlačice, nov klobuček i. t. d. Ej otroci moji ljubi, kadar greste v cerkev k sveti maši, le zahvalite se Bogu, da vam je dal tako dobre in skrbne stariše, ki vam skrbé za novo obleko in vse drugo, česar potrebujete, ker drugače bi še v cerkev ne mogli! Je pa tudi res lepo tam pri božjem grobu, lepo, kakor ste vže sami videli. Kako veličasten je ta božji grob, ki je po raznih krajih tudi različno napravljen, olepšan in razsvitljen. I nù, ker smo si dobri prijatelji, povedati vam hočem, kako lep božji grob imamo tudi pri nas v naši cerkvi. Večinoma je upodobljen po ónem grobu, v katerega je bil Jezus položen v Jožef-Arimatejevem vrtu blizu Kalvarije, od koder se v daljavi vidi Jeruzalemsko mesto. Okolo groba so lepa drevesa in cvetice, pred grobom pa stoji straža: dva moža vsak s sulico v desni roki, z rujavo brado in zeló ostrim pogledom, z jedno besedo: prava podoba onih židov, kateri so tako neusmiljeno umorili našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa.

Marsikateri junakec, ki vže davno hlačice nosi, približal se je strahoma božjemu grobu, ugledavši te čudne možake, da-si so le na desko naslikane. Ob strani groba so naslikane podobe iz trpljenja Kristovega, recimo: vrt Getsemani, kjer je